Bildande av naturreservatet Stångby mosse i Lunds kommun

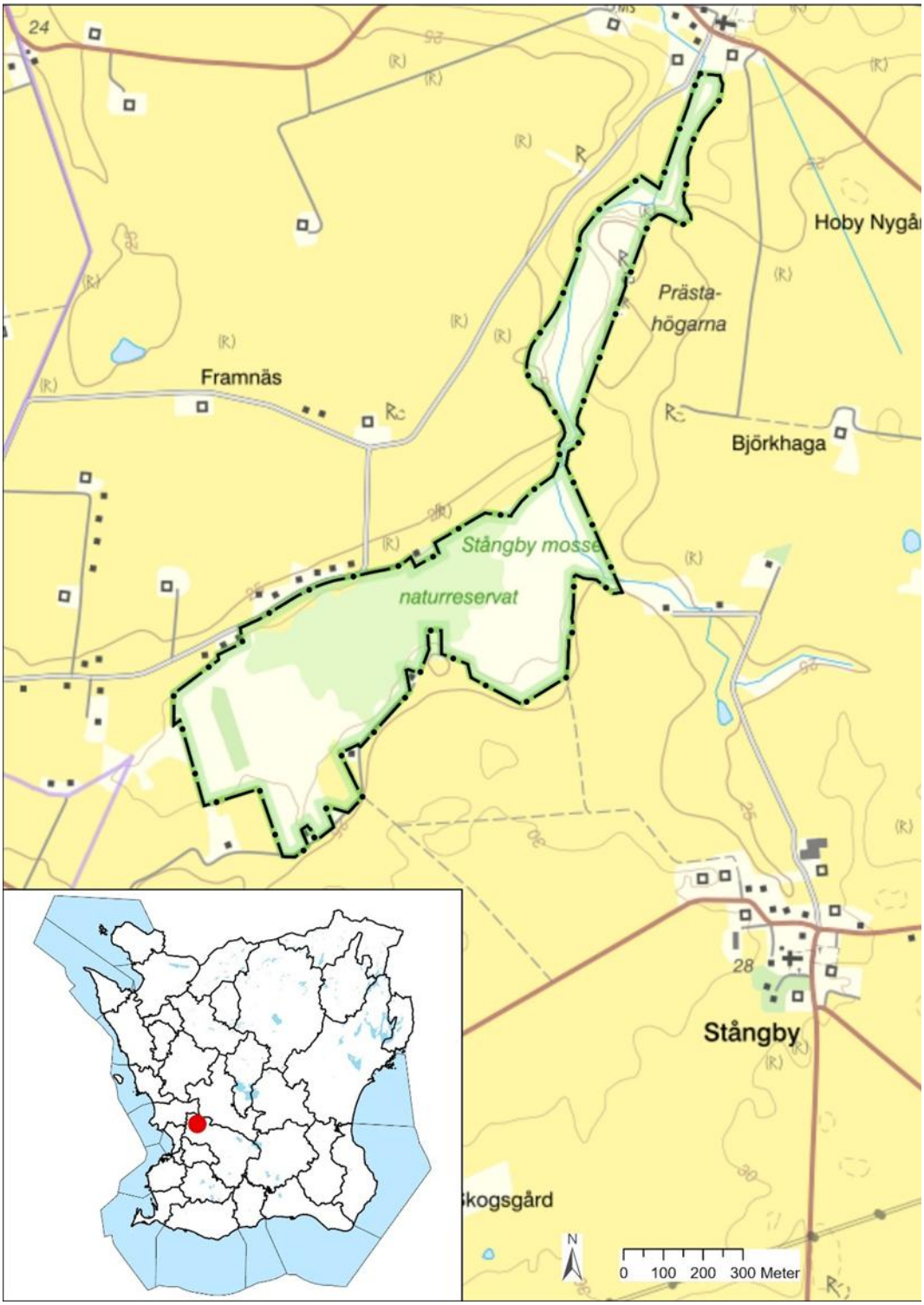
Länsstyrelsens beslut

Med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) förklarar Länsstyrelsen det område som avgränsas på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat. Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet. Naturreservatets gränser ska märkas ut i fält enligt Naturvårdsverkets anvisningar.

För att uppnå och tillgodose syftet med naturreservatet ska de föreskrifter gälla, som anges nedan med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken med mera.

I enlighet med 3 § Förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken med mera fastställer Länsstyrelsen bifogad skötselplan, bilaga 4.

Länsstyrelsen upphäver med stöd av 7 kap. 7 § första stycket miljöbalken Länsstyrelsens beslut den 11 mars 1981 om bildande av naturreservatet Stångby mosse i Lunds kommun (Dnr 11.1211-187-71, 1281-201) med tillhörande skötselplan. Upphävandet gäller först när detta beslut vinner laga kraft.

Naturreservatet Stångby mosse är beläget cirka 1,2 kilometer nordväst om Stångby kyrka och avgränsas här med svart punktstreckad linje. © Lantmäteriet Geodatasamverkan.

Uppgifter om naturreservatet

Namn	Stångby mosse
Kommun	Lund
Natura 2000-ID[1]	Stångby mosse SE0430042
NVR/DOS-ID[2]	2001523/1130188
Gränser	Området begränsas av mitten av svart punktstreckad linje på till detta beslut bifogad karta (bilaga 1)
Fastigheter	Bilaga 5
Markägarkategori	Enskild, kommun
Läge	Ca 4 km sydost om Kävlinge
Centralpunkt	E: 384706 N: 6182696 (SWEREF99 TM)
Naturgeografisk region	7 – Skånes sediment- & horstområde
	6m – Skånska SV-slätten
Huvudavrinningsområde	Kävlingeån, 92 000
Vattenförekomst	MSCD: WA63060949; SEB5CDB3A7-F854-4F28-897A-B38A0761DAD2
Inskrivna nyttjanderätter	Stångby nr 4 och nr 12 12_LN-683 (dikningsföretag); Nr. 7 Hoby och 10 Stångby 12-STÅ-60 (dikningsföretag); Hoby vattenavledningsföretag 12-LN-526 (dikningsföretag)
Areal	55,4 ha
Förvaltare	Länsstyrelsen

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att långsiktigt bevara och utveckla biologisk mångfald och att skydda, vårda och återställa värdefulla naturmiljöer. Områdets kulturpräglade naturmiljöer med hävdade betesmarker med inslag av rikkärr, kalkgräsmarker och silikatgräsmarker med dess ekosystem och biologiska mångfald ska bevaras och vid behov restaureras. Områdets fuktiga och blöta löv- och ädellövskog ska bevaras och utvecklas. Gynnsamt bevarandetillstånd ska upprätthållas för i området förekommande arter och livsmiljöer enligt EU:s art- och habitatdirektiv såväl som för nationellt fridlysta och rödlistade arter och biotoper som omfattas av nationella åtgärdsprogram. Syftet är också att inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och naturmiljöer under enklare former tillgodose behovet av området för friluftslivet.

Syftet uppnås genom att:

- tillförsel av växtnäringsämnen och bekämpningsmedel förbjuds,
- hävden av området med bete i kombination med slåtter fortsätter och utökas,

[1] Rådets direktiv 92/43EEG om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (habitatdirektivet) samt rådets direktiv 2009/147/EG om bevarande av vilda fåglar (Fågeldirektivet)
[2] ID-nummer i Naturvårdsverkets databas Vic Natur.

- uppväxande träd och buskar röjs fortlöpande för att förhindra igenväxning i betesmarkerna,
- riktade åtgärder för att gynna livsmiljötypen rikkärr och hotade arter som är knutna till rikkärr såsom stor ögontröst utförs och följs upp,
- skogen sköts med naturvårdsinriktade åtgärder för att på sikt utvecklas mot ett naturskogsliknande tillstånd med en naturlig intern dynamik med kontinuerligt stort innehåll av gamla träd och död ved,
- områdets hydrologi bevaras och utvecklas för att gynna viktiga livsmiljötyper såsom rikkärr och fuktig och blöt löv- och ädellövskog,
- bekämpa arter som inte har sin naturliga utbredning i området,
- nödvändiga åtgärder vidtas för att bevara och stärka livsmiljöer för fridlysta eller rödlistade arter samt särskilt skyddsvärda arter och livsmiljöer enligt EU:s art- och habitatdirektiv,
- anordningar för besökare såsom parkeringsplats, informationsskyltar, spång och stängselgenomgångar underhålls.

Inom området ska nödvändiga åtgärder vidtas för att uppnå syftet med naturreservatet. Syftet ska även uppnås genom att utvärdera och anpassa skötseln i överensstämmelse med ny kunskap om biologiska värden.

Reservatsföreskrifter

A. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom naturreservatet.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att:

1. avverka träd eller buskar eller bortföra död ved,
2. så eller plantera ut växter eller sätta ut djur,
3. plöja, spränga, gräva, schakta, tippa, dumpa, anordna upplag, bedriva täkt, bedriva gräsmatteskötsel eller på annat sätt skada mark eller småvatten,
4. uppföra byggnad eller annan anläggning, exempelvis mast, vindkraftverk eller liknande,
5. anlägga väg eller dra fram mark- eller luftledningar,
6. dika eller dränera,
7. använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel, stödutfodra eller tillföra växtnäringsämnen eller jordförbättringsmedel,
8. sambeta med gödslad mark,
9. utfodra vilt,
10. utföra åtgärder som kan påverka områdets hydrologi och vattenkvalitet negativt, t.ex. genom att utföra vattenreglering.

B. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken om markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång.

För att tillgodose syftet med naturreservatet förpliktas markägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla att följande anordningar och åtgärder vidtas inom naturreservatet:

1. utmärkning av, skyltning och upplysning om naturreservatet,
2. hävd genom bete och/eller slåtter, uppförande av stängsel samt avverkning och bortforsling av sly, träd och buskar på mark som anges som ”betes och/eller slåttermark” enligt bilaga 2,
3. åtgärder för att gynna rikkärr, som t.ex. restaurering i form av schaktning, (gäller inte på mark som anges som ”övrig mark parkering” och ”övrig mark område 1-4 enligt bilaga 3),
4. åtgärder för att gynna småvatten, som t.ex. rensning för att hindra igenväxning, (gäller inte på mark som anges som ”övrig mark parkering” och ”övrig mark område 1-4 enligt bilaga 3),
5. inplantering eller insådd av inhemska arter vilka är knutna till biotoperna i naturreservatet (efter överenskommelse med fastighetsägaren på ”övrig mark område 1-4 enligt bilaga 3),
6. naturvårdsanpassad skötsel av skog innefattande avverkning av träd, buskar och sly, frihuggning och röjning runt gamla grova träd och ersättningsträd, skapande av faunadepåer, veteraniseringsåtgärder, samt åtgärder för att gynna ädellövträd och klibbal, på mark som anges som skogsmark enligt bilaga 2,
7. naturvårdsåtgärder för att gynna utveckling av ett blommande fältskikt och av blommande och bärande buskar och ädellövträd alternativt av hävdad gräsmark, på mark som anges som ”övrig mark parkering” och ”övrig mark område 1-4 enligt bilaga 3 (efter överenskommelse med fastighetsägaren på övrig mark område 1-4),
8. uppföljning av områdets bevarandemål, skötsel och miljöövervakning,
9. åtgärder i syfte att motverka skador som orsakas av vilt,
10. bekämpning av för området främmande och/eller invasiva arter.
11. utförande och underhåll av anläggningar för allmänhetens tillgänglighet i hela naturreservatet, (gäller inte på mark som anges som ”övrig mark område 1-4 enligt bilaga 3),

C. Ordningsföreskrifter med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas samt ordningen i övrigt inom naturreservatet.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att:

1. ta bort, gräva, borra, måla eller på annat sätt skada mark, sten, eller naturföremål,
2. elda annat än med friluftskök,
3. ta med hund eller annat sällskapsdjur som inte hålls i fysiskt koppel,
4. plocka eller gräva upp växter,
5. placera eller sätta upp tavla, plakat, skylt, affisch, anordning eller liknande,
6. parkera utanför anvisade parkeringsplatser,
7. sätta ut eller släppa ut för området främmande arter.

Undantag från föreskrifter

Ovanstående föreskrifter under A och C utgör inte hinder för:

- Förvaltaren, eller den som Länsstyrelsen utser, att utföra de åtgärder som behövs för reservatets vård och skötsel och som framgår av föreskrifterna under B.
- Tjänstemän från Länsstyrelsen i samband med tillsyns- eller förvaltningsuppdrag.
- Driftåtgärder av vid tidpunkten för detta beslut befintliga vägar för motorfordon, vägkanter, vägdiken eller enskilda brukningsvägar. Exempel på driftåtgärder som ovan åsyftas är: lagning av mindre beläggningsskador och potthål, röjning och slåtter av vägslänter eller rensning av vägtrummor och vägdiken och kapning av överhängande grenar.
- Underhållsrensning av lagakraftvunna dikningsföretag eller lagliga diken. Inför utförande av arbetet ska naturreservatets förvaltare informeras om åtgärden.
- Drift, underhåll och ombyggnad inom gällande ledningsrätt, servitut eller nyttjanderätter av vid tidpunkten för detta beslut befintliga ledningar och anläggningar tillhörande staten, kommunen, markägare, el-, energi- eller teledistributör. Inför utförande av arbetet ska naturreservatets förvaltare informeras om åtgärden. Vid akuta underhållsåtgärder kan förvaltaren informeras i efterhand, dock senast inom tre arbetsdagar från det att arbetet har inletts.
- Drift och underhåll av vid tidpunkten för detta beslut befintliga dräneringsledningar tillhörande markägare, eller röjning av igenväxningsvegetation i dräneringsdiken eller damm som dränerar väg, byggnad, åkermark eller tomt, tillhörande markägare. Inför utförande av arbetet ska naturreservatets förvaltare informeras om åtgärden.
- Drift och underhåll av avloppsanläggning tillhörande markägare på fastighet Lund-Hoby 3:9 och 7:29 (bilaga 3), under förutsättning att anläggningen har prövats enligt naturreservatsföreskrifterna och att drift och underhåll ryms inom det som ingått i prövningen.
- Drift, underhåll och förnyelseåtgärder som syftar till att bibehålla den tillståndsgivna jordvärmeanläggningen tillhörande markägare på fastighet Lund-

Hoby 16:10 (bilaga 3), enligt tillståndet från Lunds kommun med diarienummer 521-32743-04 daterat 2004-09-06.

- Drift och underhåll av avloppsanläggning tillhörande markägare på fastighet Lund-Hoby 12:5 (bilaga 3), under förutsättning att anläggningen har prövats enligt naturreservatsföreskrifterna och att drift och underhåll ryms inom det som ingått i prövningen.

Undantag från reservatsföreskrifter med avseende på skötsel och brukande

A1; och **C1** gäller inte avseende att ta bort eller på annat sätt skada naturföremål, i samband med avverkning eller beskärning av tre björkar precis intill befintliga byggnader på fastighet Stångby 12:8 (enligt bilaga 3), om nämnda träd riskerar att skada dessa byggnader. Detta måste göras i överenskommelse med naturreservatets förvaltare.

A1 gäller inte; **C1** gäller inte avseende att ta bort eller på annat sätt skada naturföremål och **C4** gäller inte avseende plocka växter i samband med markägares skötsel av de områden som anges som övrig mark område 2, 3 och 4 enligt bilaga 3.

För vid tidpunkten för detta beslut befintliga fastighetsägare gäller följande undantag i samband med fastighetsägares trädgårdsodling i område markerat som övrig mark område 5 i bilaga 3, efter överenskommelse med naturreservatets förvaltare:
- **A1** gäller inte,
- **A2** gäller inte avseende att så eller plantera ut växter,
- **A3** gäller inte avseende att gräva för hand och bedriva gräsmatteskötsel,
- **C1** gäller inte avseende att ta bort, gräva eller på annat sätt skada naturföremål,
- **C4** gäller inte.

För fastighetsägare gäller följande undantag i samband med fastighetsägares trädgårdsskötsel i område som anges som övrig mark område 1 i bilaga 3. Inför utförande av arbetet ska naturreservatets förvaltare informeras om åtgärden:
- **A1** gäller inte,
- **A2** gäller inte avseende att så eller plantera ut växter,
- **A3** gäller inte avseende att gräva för hand och bedriva gräsmatteskötsel,
- **A7** gäller inte avseende stallgödsel,
- **C1** gäller inte avseende att ta bort, gräva för hand eller på annat sätt skada naturföremål,
- **C4** gäller inte.

A2, A3, A7, C1, C4, C6 och **C7** gäller inte i samband med brukande av åkermark, enligt bilaga 2.

A7 gäller inte för övergångsutfodring av betesdjur i maximalt två veckor vid betessläpp och installning eller för stödutfodring vid extrema väderförhållanden, vilka ska ske i överenskommelse med naturreservatets förvaltare som ska avgöra var utfodringen kan ske.

Undantag från reservatsföreskrifter med avseende på jakt

A4 gäller inte mobila jakttorn.

C3 och **C6** gäller inte i samband med jakt.

C5 gäller inte i samband med jakt eller vid skogliga åtgärder.

Föreskrifterna gäller ej tjänstemän från Länsstyrelsen i samband med tillsyns- och förvaltningsuppdrag.

Länsstyrelsen får enligt 7 kap. 7 § miljöbalken, om det finns särskilda skäl, lämna dispens från meddelade reservatsföreskrifter.

Upplysningar

Länsstyrelsen får enligt 7 kap 7 § miljöbalken, om det finns särskilda skäl, lämna dispens från meddelade reservatsföreskrifter. Länsstyrelsen vill också upplysa om att föreskrifter meddelade med stöd av 7 kap 30 § miljöbalken (föreskrifterna under rubriken C ovan) gäller omedelbart även om beslutet överklagas. Dessutom gäller andra lagar, förordningar och föreskrifter än reservatsföreskrifterna för området, exempelvis:

- 7 kap 28a-b §§ miljöbalken med krav på tillstånd för att bedriva verksamhet eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturmiljön i ett Natura 2000-område,
- Fridlysningsbestämmelser. Alla vilda fåglar och däggdjur samt deras ägg, ungar och bon är fredade enligt jaktlagen (1987:259). Vissa svamp-, växt- och djurarter är fridlysta enligt 8 kap miljöbalken och artskyddsförordningen,
- 7 kap miljöbalken med bestämmelser om områden som omfattas av biotopskydd (11-11b §) eller strandskydd (13–18 §§),
- 7 kap 1 § miljöbalken. Var och en som utnyttjar allemansrätten eller annars vistas i naturen ska visa hänsyn och varsamhet i sitt umgänge med den,

- Anmälningsplikten enligt 12 kap 6§ miljöbalken för verksamheter eller åtgärder som väsentligen kan komma att ändra naturmiljön gäller även om de inte är förbjudna enligt reservatets föreskrifter,
- Anmälnings- eller tillståndsplikt enligt 11 kap miljöbalken för verksamheter som innebär påverkan på vattens djup eller läge, exempelvis anläggningsarbeten i vatten, dämning, vattenbortledning eller anläggning av våtmark,
- Fiskelag (1993:787) om rätten till fiske samt fisket inom Sveriges sjöterritorium och inom Sveriges ekonomiska zon,
- 2 kap, Kulturmiljölagen (1988:950) med bestämmelser om skydd av fornlämningar mm,
- Terrängkörningslagen (1975:1313) och terrängkörningsförordningen (1978:594) med vissa förbud mot körning i terräng,
- 15 kap 26 § miljöbalken om förbud mot nedskräpning,
- Lokala, kommunala ordningsföreskrifter,
- Transportstyrelsens bestämmelser för civil luftfart, till exempel:
    - Deras föreskrifter om flygning med flygskärm (LFS 2007:44 med tillhörande ändringar). Enligt LFS 2007:44 gäller bland annat att flygskärm inte får manövreras på ett vårdslöst sätt så att andras liv eller egendom utsätts för fara eller så att människor eller djur skräms eller störs (21 §),
    - Dessa föreskrifter om obemannade luftfartyg (drönare) TSFS 2017:110. Dessa föreskrifter reglerar bland annat avstånd till människor djur för att ingen ska eller inget ska komma till skada och säger även att de kategorier av obemannade luftfartyg som endast får flygas inom synhåll från operatören inte får flygas på en högre höjd än 120 meter över mark- eller vattenytan.

Allemansrätten

Allemansrätten har stor betydelse för våra möjligheter att vistas i naturen, den ger oss alla möjligheten att tillfälligt och hänsynsfullt vara i naturen. Även organisationer och turistföretag kan dra nytta av allemansrätten i sin verksamhet även om allemansrätten i grunden gäller för enskilda individer. Samtidigt medför allemansrätten också skyldigheter att inte förstöra något eller störa markägaren eller andra som är ute i naturen. Större grupper bör samråda med markägaren. Inom naturreservat kan delar av allemansrätten vara begränsad genom reservatsföreskrifter.

Vid aktiviteter som inte förbjuds av reservatsföreskrifterna men som kan medföra en väsentlig förändring av naturmiljön, ska anmälan om samråd enligt 12 kap 6 § Miljöbalken ske med Länsstyrelsen. Samråd kan krävas för stora tävlingar, evenemang eller aktiviteter som medför omfattande slitage eller markskador.

Dikningsföretag

Dikningsföretag ansvarar för underhållsrensning av lagakraftvunna dikningsföretag eller lagliga diken.

Beskrivning av området

Landskap och geovetenskapliga bevarandevärden
Stångby mosse ligger i ett intensivt brukat jordbrukslandskap med jordbruksmark av högsta klass. Den markerade flacka dalgången med Stångby mosse i sydväst och Hoby backar i nordost, bildades genom att kraftiga isströmmar eroderade ner genom jordlagren i slutskedet av den senaste istiden, och utgör idag ett markant inslag i landskapsbilden. Jordlagren består av en fastare nordostmorän överlagrad av både sandiga och kalk- och lerhaltiga moräner. Moränlagren har ett skikt av kärrtorv som bildats genom kontinuerlig översilning av vatten.

Markanvändning och kulturhistoriska bevarandevärden
Torven i området har brutits under lång tid, åtminstone sedan 1700-talet och fram till 1900-talet, och har påverkats kraftigt av både torvtäkt, dikning och uppodling. Torvtäkten var framförallt koncentrerad till den östra och västra delen av mossen och här förekommer idag värdefulla rikkärr och kalkfuktängar. Täktverksamheten har blottlagt kalklager och därmed gett upphov till en kalkrik och fuktig miljö. Namnet till trots finns det ingen egentlig mosse i Stångby mosse, däremot finns det flera partier med värdefulla extremrikkärr. Även om mossen är igenväxt med björk i stora delar är vegetation och flora mycket värdefull i de delar som ännu hävdas med slåtter och bete. Fram till början av 1800-talet utgjordes Stångby mosse (även kallad Kättemossen) av en allmänning, som vid enskiftet 1816 splittrades upp på ett flertal markägare. Stångby mosse har en lång tradition som slåtter och/eller betesmark och hyser en värdefull vegetation. En bronsåldershög och en boplats i naturreservatet vittnar om en lång bosättningskontinuitet i området.

Biologiska bevarandevärden
Naturreservatet domineras av betesmarker, men i den sydvästra delen finns det även en del skog. Den sydvästra delen, söder om Hobybäcken, kallas Stångby mosse och hyser till exempel rikkärr, kalkfuktäng och svämlövskog. Den sydvästra delen norr om Hobybäcken består huvudsakligen av fuktig och blöt löv- och ädellövskog samt av öppen våtmark. I den nordöstra delen av reservatet, som kallas Hoby backar, finns kalkgräsmark och silikatgräsmark med lång kontinuitet.

Hobybäcken rinner in i reservatet i den sydvästligaste delen och österut fram till sammanflödet med Stångbybäcken, som rinner in i reservatet i den allra östligaste delen av Stångby mosse och rinner norrut vidare genom Hoby backar. Stångbybäcken

klassificeras som en vattenförekomst enligt vattenmyndigheterna. Hobybäcken omgrävd och utgör ett dike. I Stångbybäcken utgörs vissa sträckor av vattendraget av en mer naturlik bäck som meandrar, har mer naturlik konnektivitet, morfologi och hydrologi samt hyser en mer artrik växtlighet.

Naturreservatet hyser 14 hotade och ovanliga arter som stor ögontröst (EN), gulyxne (VU), svarttåg (CR; artbestämningen är dock under utredning), kärrpuppsnäcka (VU), smalgrynsnäcka, stjärtmes, tofsvipa (VU), törnskata och fiskarten grönling (NT). Både rikkärr, stor ögontröst och svarttåg har egna åtgärdsprogram. En annan värdefull livsmiljötyp i detta naturreservat är fuktäng. Totalt har minst 23 rödlistade och minst 22 fridlysta arter noterats i naturreservatet. Delar av området är utpekat som Natura 2000-område med livsmiljötyper som Kalkfuktäng (6411), Rikkärr (7230), Silikatgräsmark (6270) och Svämlövskog (9750/91E0).

Friluftsliv och tillgänglighet
Reservatet ligger norr om Lund och sydost om Kävlinge. Stångby mosse är ett tätortsnära naturreservat, är ett välbesökt område och är värdefullt som undervisnings- och exkursionslokal. Större delen av reservatet består av betesmark där det saknas stigar. En spång och stig leder besökarna runt i lövsump- och ädellövskogen. Informationsskyltar och två parkeringsplatser finns i reservatet.

Skälen för beslut

Stångby mosse avsattes som naturreservat år 1981 i syfte att bevara och restaurera områdets karaktär av öppet betesområde under särskilt hänsynstagande till rikkärrsvegetation och förekomster av sällsynta växter. Av beslutet från år 1981 framgår att länsstyrelsen beslutade att avsätta området som naturreservat med stöd av 7 § naturvårdslagen eftersom Stångby mosse är ett av de sista s.k. extremrikkärren i västra delen av länet och har stort botaniskt värde. Eftersom områdesskyddet från 1981 har otillräckliga föreskrifter för att reservatet ska ha det skydd det behöver samt att området numera utgörs av ett Natura 2000-område anser Länsstyrelsen att det finns behov av att utöka skyddet för området genom att stärka föreskrifterna.

Med detta beslut preciseras och kompletteras syftet med naturreservatet med att gynnsamt bevarandetillstånd ska upprätthållas för i området förekommande arter och livsmiljöer enligt EU:s art- och habitatdirektiv såväl som för nationellt fridlysta och rödlistade arter, och att inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och naturmiljöer bevara en naturlig hydrologi i rikkärren. Syftet om att bevara och restaurera ”områdets karaktär av öppet betesmarksområde under särskilt hänsynstagande till extremrikkärrsvegetation och förekomster av sällsynta växter” samt att ”i västra delen av området skall dock några buskage och trädsamlingar bibehållas av hänsyn till fågel- och viltfaunan.” har ersatts med; långsiktigt bevara och utveckla biologisk mångfald och att skydda, vårda och återställa värdefulla naturmiljöer. Syftet har även

kompletterats med beskrivning på prioriterade åtgärder som ska utföras för att syftet ska uppnås.

Föreskrifterna är anpassade till reservatets syften och värden. Flertalet föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken motsvarar föreskrifterna i reservatsbeslutet från 1981. Förändringar för att stärka skyddet har gjorts enligt följande:

- Föreskrift om förbud mot att *avverka träd eller buskar eller bortföra död* ved har lagts till.
- Föreskrift om förbud mot *att plantera eller så träd eller buskar* har ändrats och kompletterats till *så eller plantera ut växter eller sätta ut djur*.
- Föreskrifterna om förbud mot att *bedriva täktverksamhet i någon form; schakta, dika, dränera, dämma eller utfylla. Dock får dränering utföras inom områden som utmärkts med särskild skraffering på till beslutet bifogad karta, bilaga 2. Vidare får befintliga diken efter länsstyrelsens tillstånd rensas, men inte fördjupas; anordna upplag*, har ersatts med förbud mot att *plöja, spränga, gräva, schakta, tippa, dumpa, anordna upplag, bedriva täkt, bedriva gräsmatteskötsel eller på annat sätt skada mark eller småvatten samt förbud mot att dika eller dränera.*
- Föreskriften om förbud mot att uppföra *nybyggnad eller annan anläggning* har omformulerats och kompletterats med exempelvis mast, *vindkraftverk eller liknande.*
- Föreskriften om *förbud mot att dra fram mark- eller luftledning* har kompletterats med förbud mot att *anlägga väg*.
- Föreskriften om förbud mot att *omföra träd- eller buskbevuxen mark samt kärr- eller betesmarker till åker* har tagits bort då föreskriften nu upptas i andra föreskrifter.
- Föreskriften om förbud mot *att använda kemiska bekämpningsmedel utom inom områden som angivits med särskild skraffering på till beslutet fogad karta bilaga 2*, har ändrats till förbud mot att *använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel, stödutfodra eller tillföra växtnäringsämnen eller jordförbättringsmedel* och gäller nu i hela reservatet.
- Föreskriften om förbud mot att *använda konstgödningsmedel* har tagits bort då den nu ingår i annan föreskrift.
- Föreskrift om förbud att *sambeta med gödslade* marker har lagts till eftersom det ger en indirekt gödningspåverkan som är negativ för den biologiska mångfalden.
- Förbud mot att *utfodra vilt* har lagts till. Det finns i dagsläget problem med ökat antal vildsvin och kronhjort, både inom reservatet och i andra skyddade områden i närheten. Viltutfodring kan innebära ökad överlevnad av unga individer vilket påverkar viltstammarnas storlek varför det finns skäl att begränsa viltutfodring.

- Förbud mot att utföra *åtgärder som kan påverka områdets hydrologi och vattenkvalitet negativt* har lagts till. Detta för att skydda de viktiga naturvärdena i rikkärr och småvatten.

Vad gäller föreskrifter med stöd av 7 kap. 6 § Miljöbalken om markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång har dessa kompletterats och preciserats så att de ger stöd för områdets förvaltning, detta för att syftet med skyddet kan tillgodoses.

Beträffande ordningsföreskrifter med stöd av 7 kap. 30 § Miljöbalken om rätten att färdas och vistas samt ordningen i övrigt inom naturreservatet görs ändringar i syfte att modernisera språkbruket, utveckla och precisera dem samt att synkronisera dem med intilliggande skyddade områden. Några föreskrifter stryks eller ändras för att tillgodose allmänhetens behov av rekreation och för att undvika onödiga inskränkningar i allemansrätten.

Enligt 9 § lagen om införande av miljöbalken gäller beslut som har meddelats före miljöbalkens ikraftträdande om att skydda och vårda ett område samt beslut om ändring av tidigare sådana beslut fortfarande. Vidare anges att sådana beslut ska anses meddelade med stöd av motsvarande bestämmelser i miljöbalken. Enligt 7 kap 7 § miljöbalken får upphävande av beslut meddelat enligt 4–6 §§ miljöbalken endast ske om det finns synnerliga skäl. Länsstyrelsen bedömer att synnerliga skäl föreligger eftersom beslutet om naturreservatet Stångby mosse (Dnr -32867-2023) innebär ett starkare skydd för området.

Upphävandet av det befintliga naturreservatet kompenseras genom att det nya reservatet har motsvarande skydd samt innehåller ett tydligare syfte samt de föreskrifter som är nödvändiga för att uppfylla syftet med naturreservatet.

Skäl avseende naturmiljö

Stångby mosse hyser höga biologiska värden både vad gäller livsmiljötyper och arter. Här finns extremrikkärr samt livsmiljötyper som rikkärr, silikatgräsmarker, kalkgräsmarker och svämlövskog. Området hyser arter och livsmiljötyper som omfattas av nationella Åtgärdsprogram. Dessa är stor ögontröst och svarttåg (artbestämningen är dock under utredning) samt rikkärr. Området hyser även flera rödlistade arter och signalarter.

De prioriterade bevarandevärdena är framför allt att långsiktigt skydda och utveckla områdets rikkärr och kalkgräsmarker, dess hävdgynnade värden, områdets skogliga miljöer bestående av svämlövskog och fuktig och blöt löv- och ädellövskog samt att utveckla gynnsam bevarandestatus för ingående livsmiljötyper och arter enligt EU:s art- och habitatdirektiv. Området är även av viss betydelse för friluftslivet.

För att naturvärdena ska bestå och utvecklas är det viktigt att betesmarkerna betas och/eller slåttras och sköts på ett naturvårdsinriktat sätt vilket innebär att ingen gödning eller stödutfodring får ske och inga kemiska bekämpningsmedel får användas. Det är även viktigt att bevara en naturlig hydrologi i området för att gynna arter som är knutna till rikkärren, silikatgräsmarkerna, kalkgräsmarkerna och vattendraget. För att utveckla och bibehålla naturvärdena i skogen är det viktigt att dessa sköts på ett naturvårdsinriktat sätt vilket innebär att gynna klibbal och ädellövträd, gamla träd och ersättningsträd till dessa, skapa död ved, luckor och andra strukturer som är viktiga för den biologiska mångfalden.

Skyddet bidrar till en stärkt grön infrastruktur i landskapet och till god konnektivitet på landskapsnivå. Naturreservatet hyser värdekärnor för öppna våtmarker, sumpskog, ädellövskog, ädellövträd, inlandets vattenytor samt värdekärnor och stödhabitat för gräsmarker.

Delar av området utgörs av ett Natura 2000-område. Det omfattas även av riksintresse för naturvård och kulturmiljövård och är utpekat i myrskyddsplanen samt i länets naturvärdesöversikt (klass 2). Området är även utpekat i länets kulturmiljöprogram som en särskilt värdefull kulturmiljö.

Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsens bedömning är att området bör avsättas som naturreservat av ovan redovisade skäl med syfte att långsiktigt bevara biologisk mångfald, att vårda och bevara värdefulla naturmiljöer, att skydda och återställa värdefulla naturmiljöer för skyddsvärda arter samt för att under enklare former tillgodose allmänhetens möjligheter till rörligt friluftsliv.

Området är prioriterat för områdesskydd enligt den nationella och regionala strategin för skogsskydd. Området hyser en värdekärna av sumpskog som är av en sådan storlek att det finns förutsättningar för att en långsiktig ekologisk funktionalitet för värdekärnan kan upprätthållas. Området innehåller den prioriterade skogstypen triviallövskog med ädellövinslag samt den för Skåne särskilt viktiga skogstypen klibbalskog. Det finns starka synergier mellan skogsbiologiska värden och värden i andra miljökvalitetsmål som ”Levande sjöar och vattendrag”, ”Ett rikt odlingslandskap” samt ”Ett rikt växt- och djurliv”. Utifrån detta bedöms området uppnå 5 poäng, av 8 möjliga poäng enligt poängmodellen i den nationella skogsstrategin (2024).

Skyddet bidrar till att uppnå miljömålen ”Levande skogar”, ”Ett rikt växt- och djurliv”, ”Myllrande våtmarker” och ”Ett rikt odlingslandskap”.

Utöver nämnda riksintressen berörs området inte av några andra riksintressen. Länsstyrelsen har gjort en avvägning mellan de olika allmänna intressena och anser att

förordnandet är förenligt med grundläggande bestämmelser för hushållning med mark- och vattenresurser samt med kommunens översiktsplan.

Länsstyrelsen gör bedömningen att ett nytt beslut inte försvårar allmänhetens nyttjande av området i någon större omfattning.

Bestämmelser som beslutet grundar sig på

Enligt 7 kap. 4 § miljöbalken får ett mark- eller vattenområde av länsstyrelsen förklaras som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet. Ett område som behövs för att skydda, återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer eller livsmiljöer för skyddsvärda arter får också förklaras som naturreservat.

Enligt 7 kap. 5 § miljöbalken ska i beslutet anges de inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden som behövs för att uppnå syftet med reservatet.

Om det behövs för att tillgodose syftet med ett naturreservat, får länsstyrelsen enligt 7 kap. 6 § miljöbalken förplikta ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla vissa intrång.

Om det behövs för att tillgodose syftet med skyddet får enligt 7 kap. 30 § miljöbalken länsstyrelsen besluta om föreskrifter om rätten att färdas och vistas och om ordningen i övrigt inom det skyddade området.

Intresseprövning

Länsstyrelsen har tagit del av inkomna yttranden och finner vid en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen, i enlighet med 7 kap 25 § miljöbalken, att det för att skydda och vårda de värden som beskrivits ovan finns skäl att besluta om att bilda ett naturreservat i området, att besluta om föreskrifter för att skydda området samt att fastställa en skötselplan.

Konsekvensutredning

Länsstyrelsen har genomfört en konsekvensutredning av ordningsföreskrifterna i enlighet med 3 § Förordning (2024:183) om konsekvensutredningar. Länsstyrelsen gör bedömningen att ordningsföreskrifterna innebär vissa inskränkningar av allemansrätten som är nödvändiga för att skydda områdets naturvärden. Restriktionerna är inte av sådan omfattning att de innebär allvarligt försvårande av allmänhetens möjligheter att utnyttja området.

Ekosystemtjänstbedömning

Länsstyrelsen har gjort en bedömning av vilka effekter inrättande naturreservatet har på olika ekosystemtjänster och har kommit fram till att det inverkar positivt på

flertalet ekosystemtjänster, se tabell nedan. Bedömningen är att påverkan på ekosystemtjänsterna sammantaget stärker motiven för inrättande av naturreservatet.

Kategori	Ekosystemtjänster	Inverkan
Försörjande	Genetiska resurser	Positiv
Försörjande	Jakt, bärplockning och annan vild föda	Positiv
Försörjande	Produktion av kött	Positiv
Försörjande	Virke och fibrer	Negativ
Försörjande	Bioenergi från skog	Negativ
Försörjande	Biobaserade kemikalieråvaror till exempel tjära och terpentin	Negativ
Reglerande och upprätthållande	Träd och skogars reglering av mikroklimat, temperatur och luftfuktighet	Positiv
Reglerande och upprätthållande	Livsmiljöer som till exempel lek- och spelplatser, boplatser och rastplatser för fåglar och fiskar	Positiv
Reglerande och upprätthållande	Kolbindning utförd av växter	Positiv
Reglerande och upprätthållande	Dämpning av avrinning och flöden	Positiv
Kulturella	Naturarv, exempelvis bevarandet av naturens värden för framtida generationer	Positiv
Kulturella	Icke organiserat friluftsliv	Positiv
Kulturella	Resurs för forskning	Positiv
Stödjande	Biologisk mångfald inklusive bevarandet av genpool, habitat och hotade arter	Positiv

Ärendets handläggning

Länsstyrelsen påbörjade en översyn av skötselplanen för Stångby mosse 2021 för att kunna beakta bevarandeplanen för Natura 2000-området inom naturreservatet. Bevarandeplanen fastställdes 2018. Efter att det arbetet påbörjats bestämdes det att även reservatsbeslutet skulle ses över då nuvarande skydd inte uppfyller de krav som behövs för att kunna uppnå bevarandemålen som finns för Natura 2000-området. Det handlar framförallt om att befintligt reservatsbeslut medger användning av gödningsmedel i stora delar av reservatet, vilket påverkar livsmiljötyperna negativt och förhindrar dem att uppnå fullgod bevarandestatus. Värderingar har därefter gjorts av fastigheterna i naturreservatet och fastighetsägarna har erbjudits kompensation för det intrång som detta naturreservatsbeslut innebär. Det har skett underhandskontakter via e-post, telefon och möten i fält med flertalet markägare. En överenskommelse om intrångsersättning har tecknats med alla markägare utom två och intrångsersättning har betalats ut enligt överenskommelserna. De två markägare där överenskommelse inte tecknats beror i det ena fallet på att det är ett dödsbo utan lämplig

representant för detta och i det andra fallet på att berörda parter inte är överens om intrångsersättningens belopp.

Skötselplan och förvaltning av naturreservatet

Skötselplan

Enligt 3 § Förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken med mera ska en skötselplan ingå i varje beslut om bildade av ett naturreservat. Skötselplanen utgör bilaga 4 till detta beslut.

Förvaltning

Länsstyrelsen är förvaltare av naturreservatet och ska fortlöpande samråda med markägare, arrendatorer, berörda myndigheter och andra berörda vid förvaltningen.

Överklagande

Detta beslut kan överklagas till Regeringen, Klimat- och näringslivsdepartementet, se bilaga 6.

Upplysningar om ersättningstalan

Sakägare som ännu inte träffat överenskommelse om ersättning eller inlösen kan väcka talan enligt 31 kap miljöbalken mot staten i mark- och miljödomstolen för att domstolen ska avgöra frågan om ersättning. Ansökan om ersättningstalan måste lämnas inom ett år efter att reservatsbeslutet vunnit laga kraft, i annat fall förlorar sakägare rätten till ersättning. Ansökan ska ställas till mark- och miljödomstolen i Växjö. Det finns också möjlighet för sakägare att förhandla med länsstyrelsen, eller av länsstyrelsen utsedd förhandlare, om frivillig överenskommelse om ersättning inom ett år efter att beslutet vunnit laga kraft.

Kungörelse

Beslutet ska kungöras i länets författningssamling, Post- och Inrikes Tidningar samt i ortstidning. Sakägare ska anses ha fått del av beslutet den dag kungörelse var införd i ortstidning.

Underskrifter

Detta beslut har fattats av länsöverdirektör Marie Edman Ljungholm. I den slutliga handläggningen har även deltagit avdelningschef Olof Liungman, enhetschef Cecilia Backe, länsassessor Johan Åsberg och naturvårdshandläggare Pernilla Olsson, föredragande.

Detta beslut har bekräftats digitalt och har därför inga namnunderskrifter.

Länsöverdirektör

Marie Edman Ljungholm

Rättelse enligt 36 § förvaltningslagen 2026-11-05

Pernilla Olsson

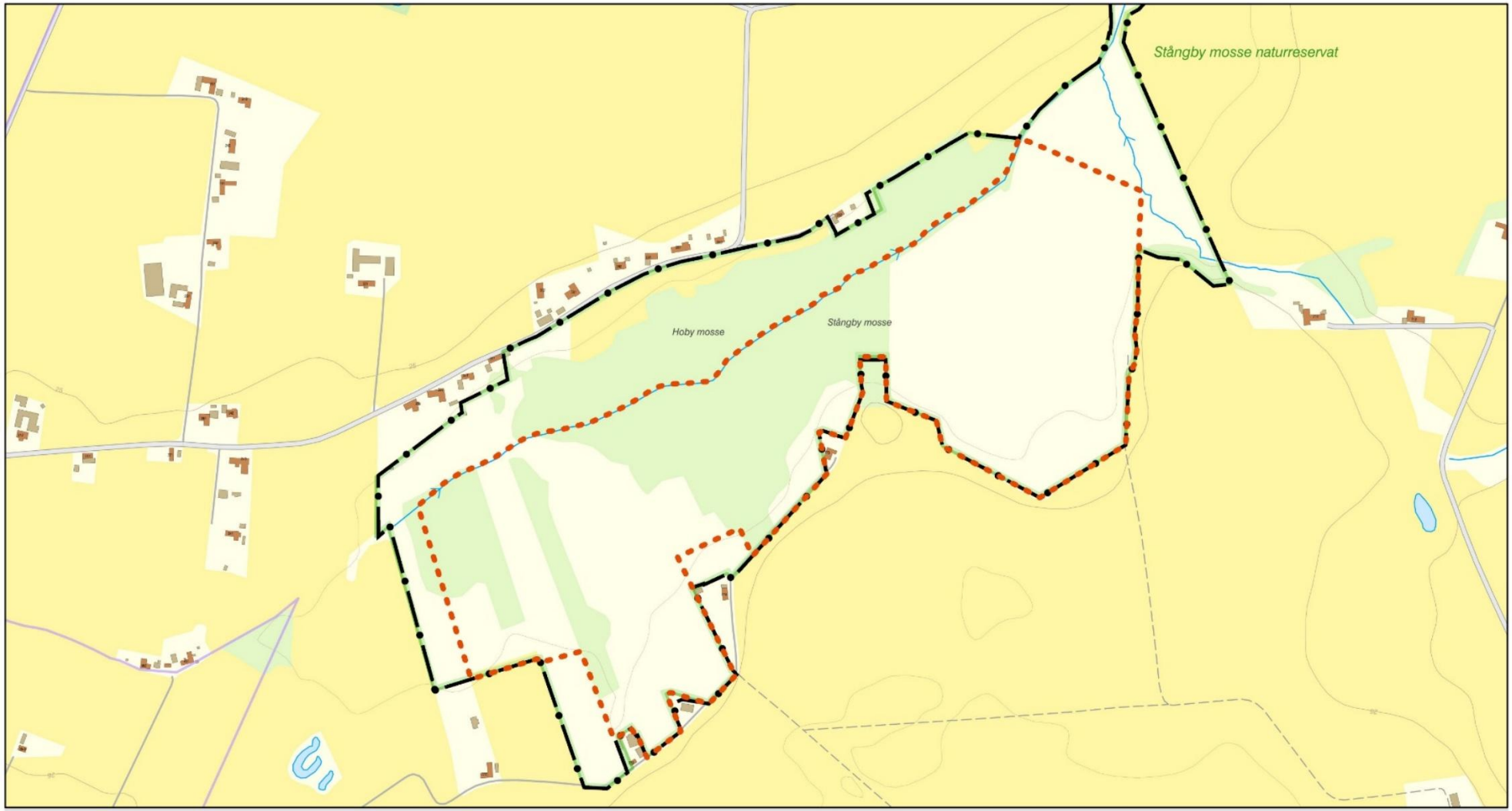
~~Cecilia Backe~~

Bilagor

1. Karta med naturreservatets avgränsning och andra bestämmelser
2. Karta rörande föreskrifter
3. Karta rörande undantag från föreskrifter
4. Skötselplan
5. Remissammanställning med kommentar
6. Hur man överklagar
7. Förteckning över fastigheter
8. Sändlista

Använd Länsstyrelsens e-tjänst för komplettering av eller yttrande i ärenden. Klicka här för att komma till e-tjänsten.

För information om hur Länsstyrelsen Skåne behandlar personuppgifter, se www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Bilaga 1a. Karta med gränser för naturreservatet och Natura 2000-området, SV delen av Naturreservatet Stångby Mosse, Lunds kommun

Naturreservatets gräns

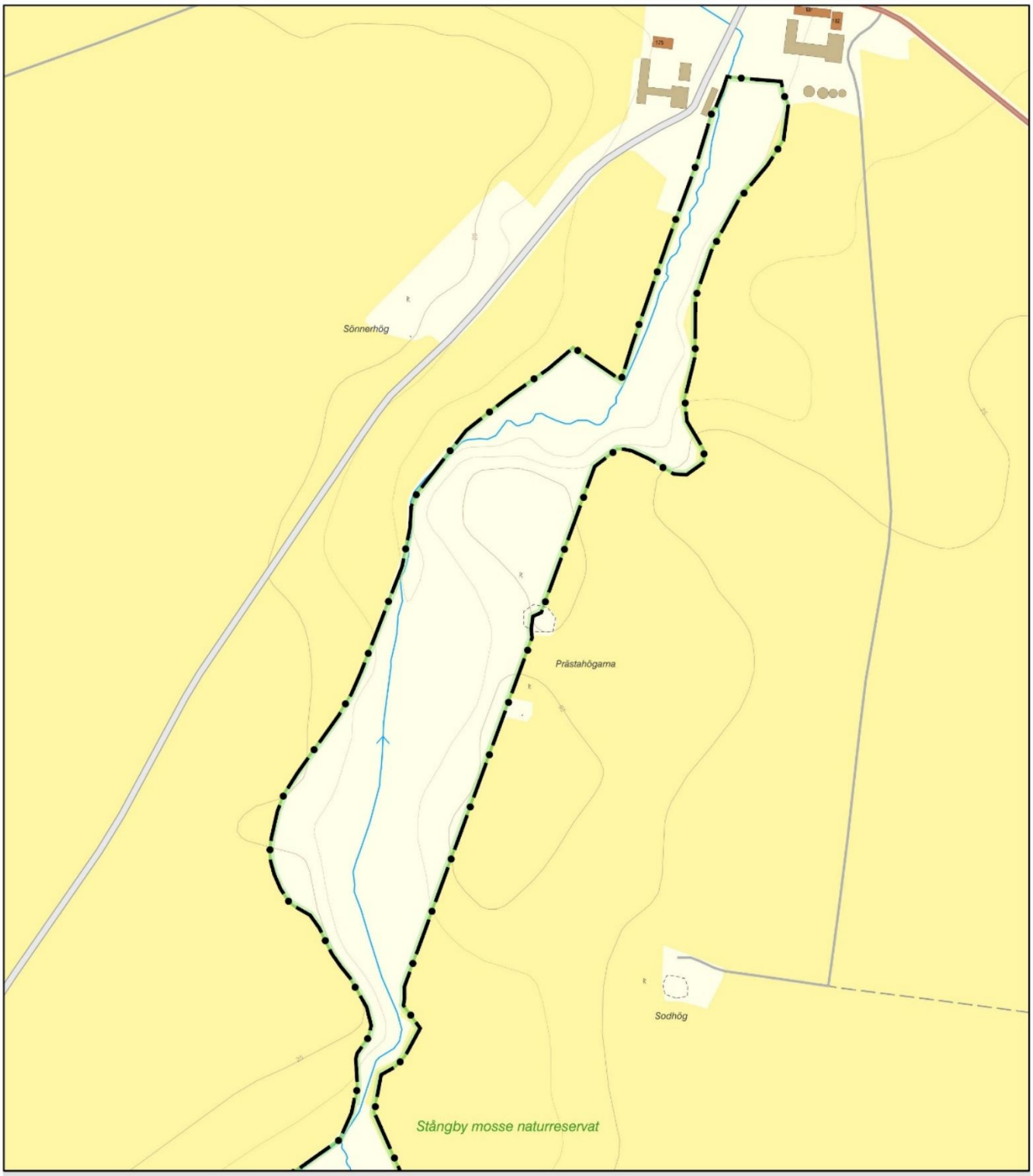
NV RI Natura 2000 Art- och habitatdirektivet (SCI)

0 100 200 300 Meter

N

Illustrationskarta för naturreservatet Stångby Mosse. Tillhör Länsstyrelsens förslag till beslut dnr 511-32867-2023

© Länsstyrelsen Skåne
© Lantmäteriet Geodatasamverkan

Bilaga 1 b. Naturreservatets gränser för naturreservatet,
NO delen av Naturreservatet Stångby mosse, Lunds kommun

Naturreservatets gräns

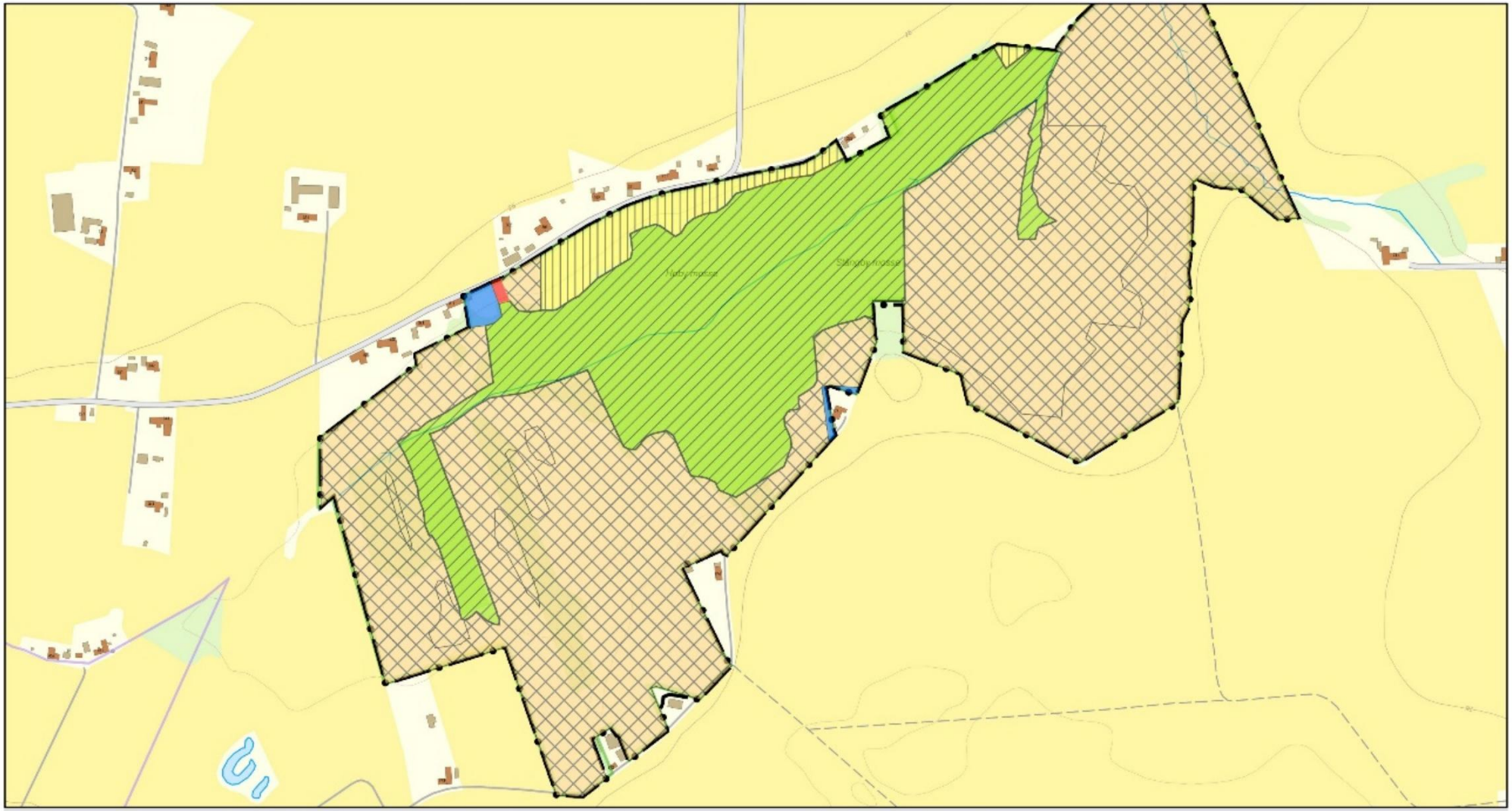
NV RI Natura 2000 Art- och habitatdirektivet (SCI)

N

0 100 200 300 Meter

Illustrationskarta för naturreservatet Stångby Mosse. Tillhör Länsstyrelsens förslag till beslut dnr 511-32867-2023

© Länsstyrelsen Skåne
© Lantmäteriet Geodatasamverkan

Bilaga 2 a. Karta med hänvisning till B-föreskrifter SV delen av Naturreservatet Stångby Mosse, Lunds kommun

Naturreservatets gräns

Markanvändning

Betes- och /eller slåttermark

Skogsmark

Åkermark

Övrig mark parkering

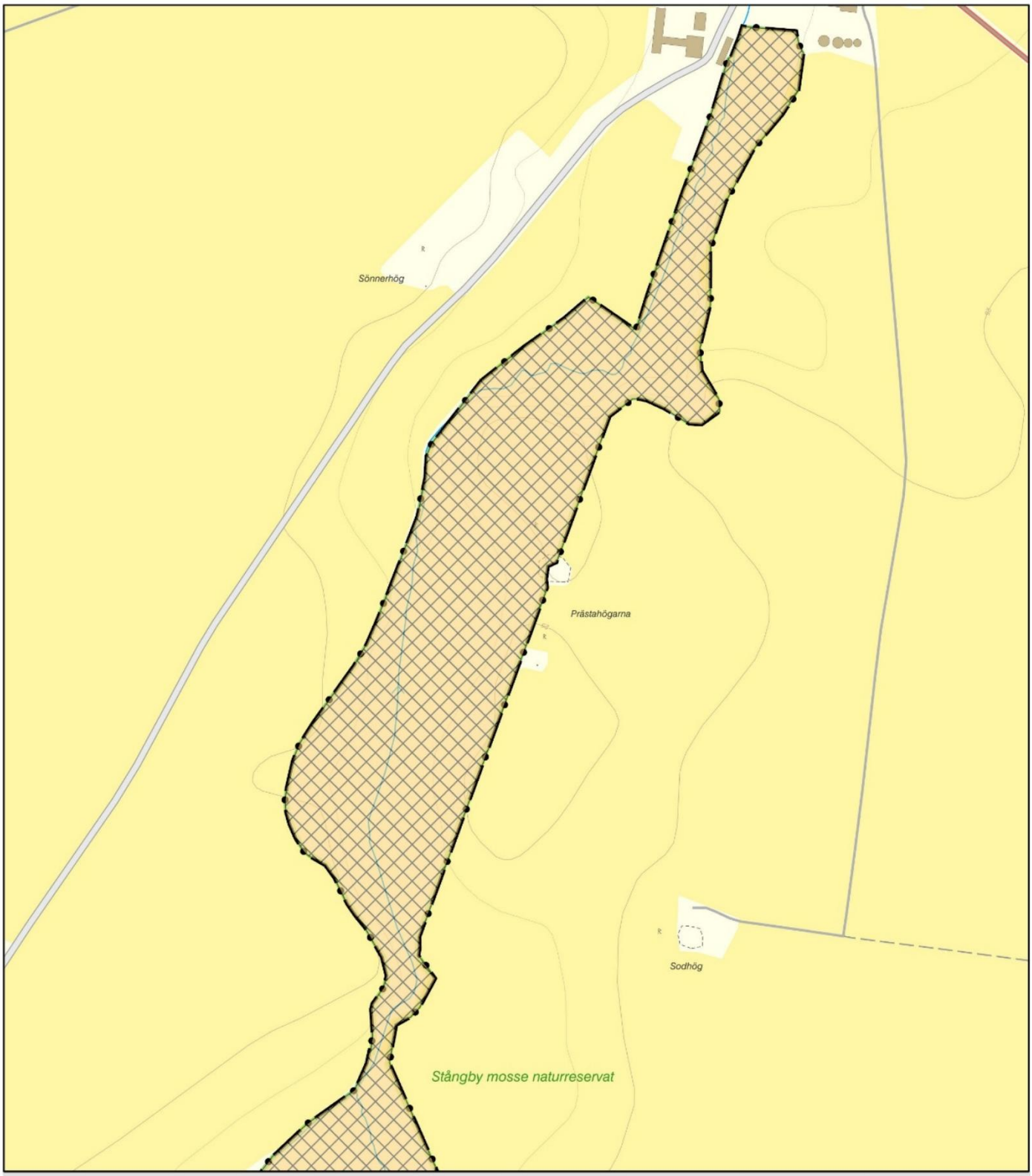
Trädgårdsodling/slåtter/ bete

0 100 200 300 Meter

N

Illustrationskarta för naturreservatet Stångby Mosse. Tillhör Länsstyrelsens förslag till beslut dnr 511-32867-2023

© Länsstyrelsen Skåne
© Lantmäteriet Geodatasamverkan

Bilaga 2 b. Karta med hänvisning till B-föreskrifter NO delen av Naturreservatet Stångby mosse, Lunds kommun

Naturreservatets gräns

Markanvändning

Betes- och /eller slåttermark

Skogsmark

Åkermark

Övrig mark parkering

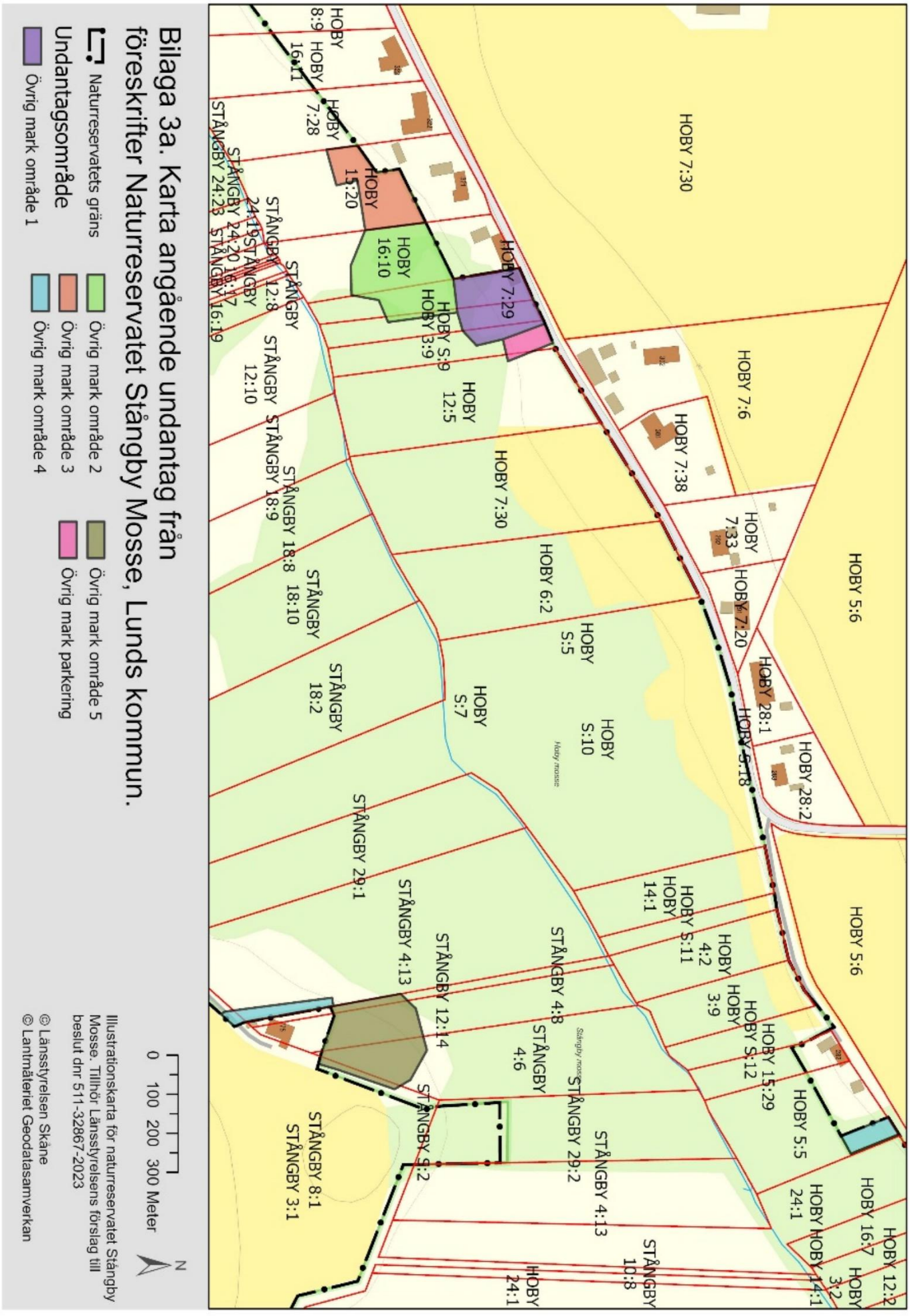
Trädgårdsodling/slåtter/ bete

N

0 100 200 300 Meter

Illustrationskarta för naturreservatet Stångby Mosse. Tillhör Länsstyrelsens förslag till beslut dnr 511-32867-2023

© Länsstyrelsen Skåne
© Lantmäteriet Geodatasamverkan

Bilaga 3a. Karta angående undantag från föreskrifter Naturreservatet Stångby Mosse, Lunds kommun.
Naturreservatets gräns
Undantagsområde
Övrig mark område 1
Övrig mark område 2
Övrig mark område 3
Övrig mark område 4
Övrig mark område 5
Övrig mark parkering
0 100 200 300 Meter
N
Illustrationskarta för naturreservatet Stångby Mosse. Tillhör Länsstyrelsens förslag till beslut dnr 511-32867-2023
© Länsstyrelsen Skåne
© Lantmäteriet Geodatasamverkan
HOBY 5:6
HOBY 7:30
HOBY 7:6
HOBY 7:38
HOBY 7:33
HOBY 7:20
HOBY 28:1
HOBY 28:2
HOBY 5:18
HOBY 7:29
HOBY 16:10
HOBY 11:20
HOBY 8:9
HOBY 16:11
HOBY 7:28
HOBY S:9
HOBY 3:9
HOBY 12:5
HOBY 7:30
HOBY 6:2
HOBY S:5
HOBY S:10
HOBY S:7
STÅNGBY 18:8
STÅNGBY 18:10
STÅNGBY 18:2
STÅNGBY 18:9
STÅNGBY 12:8
STÅNGBY 12:10
STÅNGBY 24:23
STÅNGBY 24:20
STÅNGBY 24:19
STÅNGBY 16:17
STÅNGBY 16:19
STÅNGBY 29:1
STÅNGBY 4:13
STÅNGBY 12:14
STÅNGBY 4:8
STÅNGBY 4:6
HOBY 14:1
HOBY S:11
HOBY 4:2
HOBY 3:9
HOBY S:12
HOBY 15:29
STÅNGBY 29:2
STÅNGBY 4:13
STÅNGBY S:2
STÅNGBY 8:1
STÅNGBY 3:1
HOBY 5:5
HOBY 24:1
HOBY 16:7
HOBY 3:2
HOBY 14:1
HOBY 12:2
STÅNGBY 10:8
HOBY 24:1

Bilaga 3b. Karta angående undantag från föreskrifter på fastighet Stångby 12:8 Naturreservatet Stångby Mosse, Lunds kommun.

Naturreservatets gräns
- Naturreservatets gräns

LM Fastigheter och samfälligheter
Fastighetsindelning
- Fastighetsområde
- Samfällighetsområde
- Fastighetsområde, utan registernummer
- Samfällighetsområde, utan registernummer
- Ospecificerat område, ofta kod på felaktig yta
- Tredimensionellt fastighetsutrymme
- Tredimensionellt utrymme för samfällighet
- Särskild fiskelott
- Fiskesamfällighet

0 100 200 300 Meter

N

Illustrationskarta för naturreservatet Stångby Mosse. Tillhör Länsstyrelsens förslag till beslut dnr 511-32867-2023

© Länsstyrelsen Skåne
© Lantmäteriet Geodatasamverkan